

BS USARB

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți

COLLOQUIA BIBLIOTHECARIORUM
IN MEMORIAM FAINA TLEHUCI,
ediția a V-a, 23 februarie 2017

Promovarea diversității : publicații din domeniul Artă în patrimoniul documentar instituțional

Elena CRISTIAN, șef serviciu,
Svetlana CECAN, bibliotecar,
serviciul Organizarea și conservarea colecțiilor, Biblioteca Științifică USARB

MOTTO:

„Arta ca răspânditoare a bunului gust, nu se poate coborî în noroi, ci are să ridice la sine pe toți cei ce vin sub steagurile sale. Ridicarea aceasta se face prin propagarea eternului frumos, a cărei temelie este adevărul”.

Iosif Vulcan (1841-1907) publicist, scriitor român, animator cultural,
membru al Academiei Române.

Cuvântul **artă** provine din latinescul **ars** care înseamnă „îndemânare” și are mai multe sensuri.

Artă - abilitate conștientă a imaginii creatoare necesară pentru a produce obiecte estetice (Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării, 2014).

Artă - activitate a omului care are drept scop producerea unor valori estetice și care folosește mijloace de exprimare cu caracter specific. Îndemânare deosebită într-o activitate, pricepere, măiestrie. Îndeletnicire care cere multă îndemânare și anumite cunoștințe (DEX, 1995).

Arta îmbină armonios îndemânarea și imaginația în creația de obiecte sau medii ambiante care pot fi împărtășite altora. Prin artă oamenii își exprimă sentimentele, trăirile, viziunea asupra lumii, asupra lucrurilor din viața cotidiană. Arta este tot ce ne înconjoară de la sunetele care fac muzica până la culorile care definesc pictura.

DOMENIILE ARTEI

- ❑ **Arta plastică** cu genurile clasice pictură și grafică, sculptură, arhitectură și o multitudine de alte genuri secundare, precum arta aplicată ca gen apropiat meșteșugului artistic.
- ❑ **Arta dramatică** cu diviziile principale teatru, dans / coreografie și cinematografie.
- ❑ **Muzica** cu diviziile principale muzică vocală și muzică instrumentală.
- ❑ **Literatura** cu grupările epică, dramaturgie și lirică.
- ❑ **New media** cu radio, televiziune dar și video, online media și altele.

Pentru lume **arta** reprezintă ceva foarte important, apropiat de sensul vieții, dovadă a acestei înalte considerații fiind scrierea și editarea cărților de artă.

Cărțile de artă se grupează în două mari categorii în funcție de raportul între text și imagine:

- **Monografii artistice**
- **Albume de artă**

În cazul monografiilor artistice predominant este textul (circa 80-90%), imaginea are doar rolul de a ilustra cele prezentate în comentariu. În cazul albumelor de artă, imaginea este cea care predomină (circa 90%), textul se rezumă la o prefață sau postfață și la mici comentarii sau explicații referitoare la imagini.

În lucrarea de față vom prezenta, în mod special, **artele vizuale, artele frumoase** (pictura, sculptura, filmul, fotografia și altele).

Biblioteca Științifică USARB este considerată astăzi ca o bază de dezvoltare intelectuală, deoarece vine în sprijinul celor care doresc să pătrundă în miraculoasa lume a Frumosului și să-și îmbunătățească nu doar performanțele intelectuale, ci, și pe cele artistice. Acest imperativ constituie un argument în studierea aprofundată a artei în cadrul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte.

Biblioteca Științifică USARB deține o colecție de 1 016 030 documente, 303 693 titluri în 57 de limbi, dintre care un număr de aproximativ 98 000 (9,6%) volume îl reprezintă publicațiile de artă: cărți, periodice, materiale AV, dicționare, enciclopedii și, în special, cele mai actuale și reprezentative albume de artă.

STRUCTURA PUBLICAȚIILOR

Publicații tipărite (98%):

cărți – 43 283

partituri muzicale – 45 014

albume – 4 250

reviste de artă – 3 528

Publicații multimedia (2%):

discuri fonografice – 1 089

casete audio / video – 320

diapozitive – 15

benzi magnetofon – 14

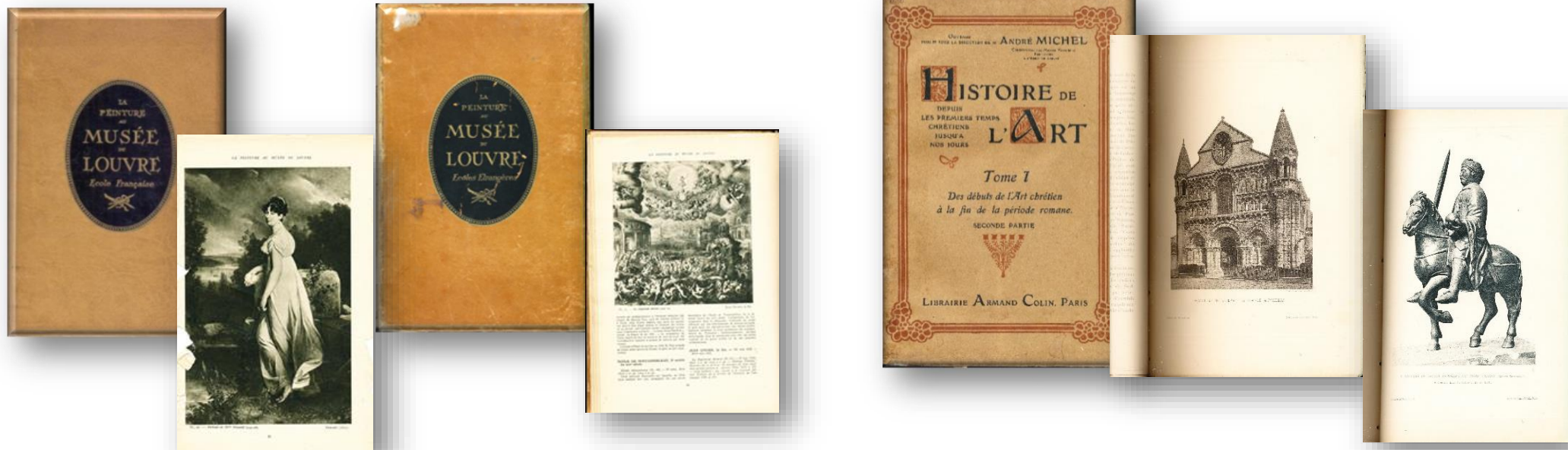
CD muzică – 241

CD-ROM – 20

DVD filme – 226

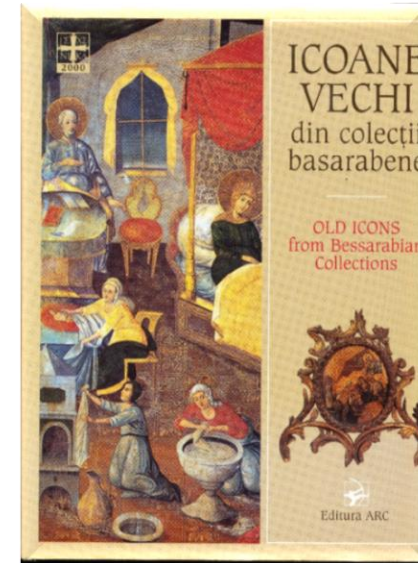
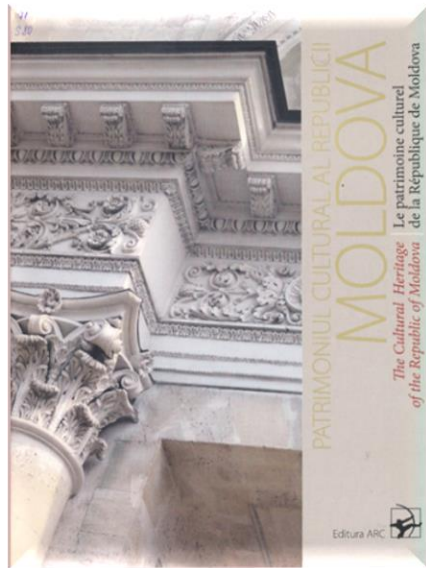
PUBLICAȚII DIN DOMENIUL ARTELOR

- La Peinture au Musée du Louvre. Tome 1 : Ecole Française XIV au XIX siècle en 6 parts; Tome 2 : Ecoles Etrangères - Italienne, Flamande, Hollandaise, Allemande, Espagnole, Anglaise (1929).
- Histoire de l'Art depuis les premiers temps chrétiens jusqu'à nos jours. Tome 1; 4; 5; 8 (1905-1909-1913-1925).

PUBLICAȚII DIN DOMENIUL ARTELOR

- Stavilă, Tudor. Patrimoniul cultural al Republicii Moldova = The cultural heritage of the Republic of Moldova = Le patrimoine culturel de la République de Moldova [Album], ARC (2014).
- Stavilă, Tudor. Icoane vechi din colecții basarabene = Old icons from Bessarabian Collections, ARC (2000).

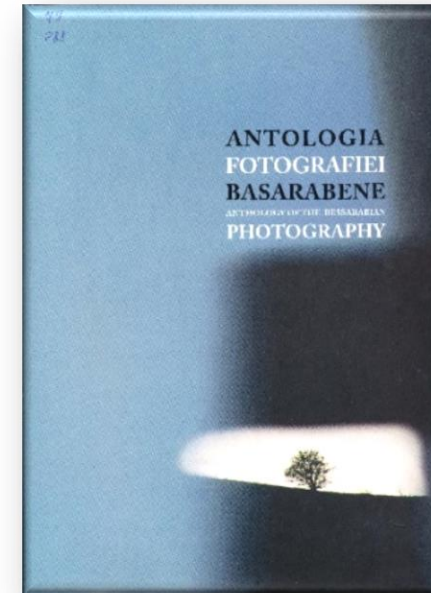

PUBLICAȚII DIN DOMENIUL ARTELOR

- Poliptic moldav : Artă moldovenească din veacurile XIV-XIX = Moldavskoe isskusstvo XIV-XIX vekov = Moldavian art XIV-XIX centuries/alcătuitori : Pavel Balan și Vlad Druc, Timpul (1985).

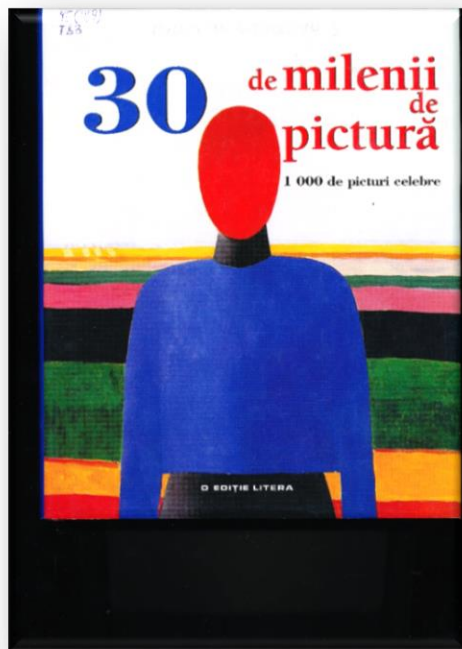

- Potârniche, Mihai. Antologia fotografiei basarabene = Anthology of the Bessarabian photography, Princeps (2014).

PUBLICAȚII DIN DOMENIUL ARTELOR

- 30 de milenii de pictură 1 000 de picturi celebre, Litera (2013).

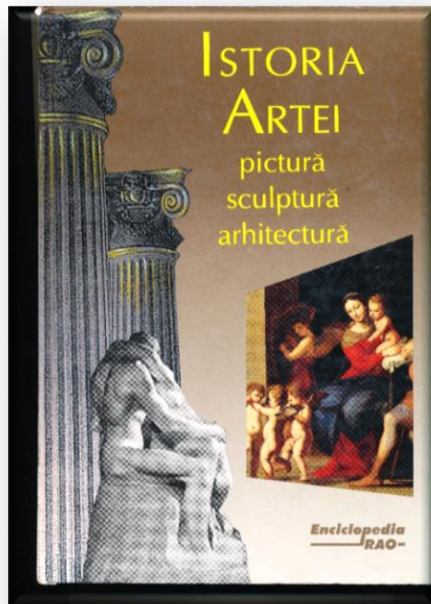

- Popescu-Gogan, Petre. Rezonanțe eminesciene în arta plastică, Litera Internațional (2000).

PUBLICAȚII DIN DOMENIUL ARTELOR

➤ Istoria artei : Pictură. Sculptură. Arhitectură, RAO (1998).

➤ Danescu, Marcel. Filatelia de la A la Z. Sport-Turism (1987).

PUBLICAȚII DIN DOMENIUL ARTELOR

➤ Долгополов Игорь. Мастера и шедевры. В 3-х томах. – М.: Изобраз. искусство; Т. 1. - 1986; Т. 2. - 1987; Т.3. – 1988. Volumele prezintă maeștrii remarcabili ai artei străine, rusești și școala sovietică de arte plastice.

Том 1 - Леонардо да Винчи, Эль Греко, Рембрандте ван Рейн, Эжен Делакруа, Оноре Домье, Эдуард Мане etc.

Том 2 - Андрей Рублев, Александр Иванов, Павел Федотов, Василий Перов, Василий Суриков, Илья Репин, Валентин Серов etc.

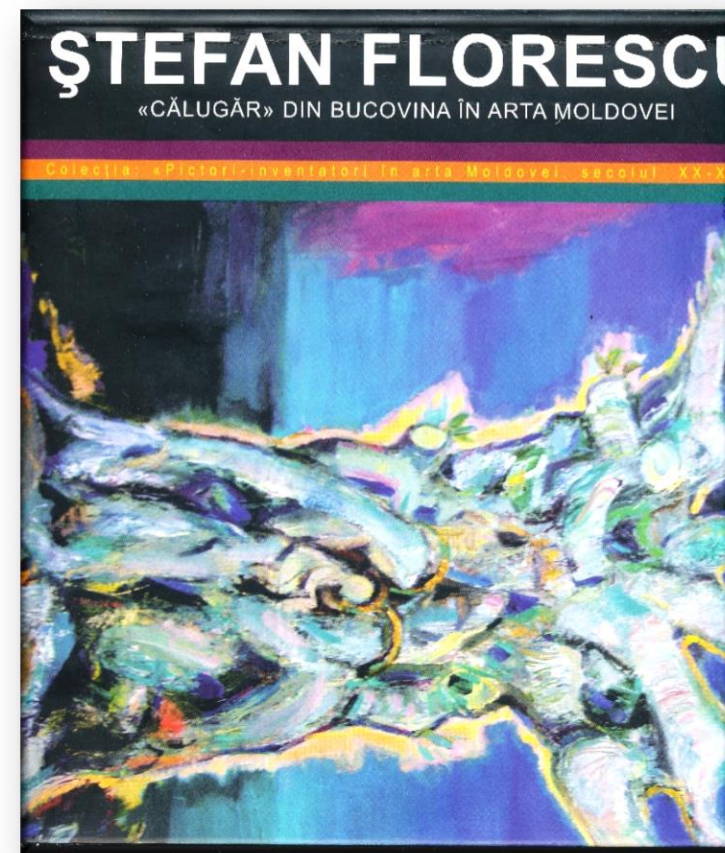
Том 3 – Игорь Грабарь, Борис Кустодиев, Александр Дейнека, Юрий Пименов, Аркадий Пластов, Борис Угаров etc.

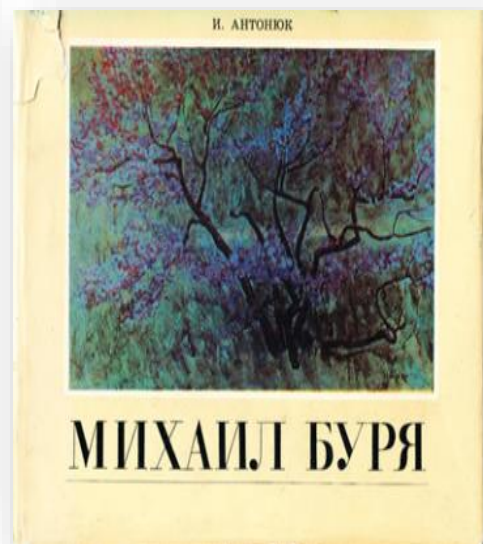
Colecția „**Maestrii basarabeni din secolul XX**”. ARC (2004) include 14 monografii-albume, ai artiștilor plastici notorii originari din spațiul basarabean: Nina Arbore, Mihai Greco, Valentina Rusu-Ciobanu, Alexandru Plămădeală, Igor Vieru, Auguste Baillayre, Serghei Ciokolov, Lazăr Dubinovschi, Leonid Grigorașenco, Eugenia Maleșevschi, Theodor Kiriacoff, Milița Petrașcu, Andrei Sârbu, Pavel Șillingovski.

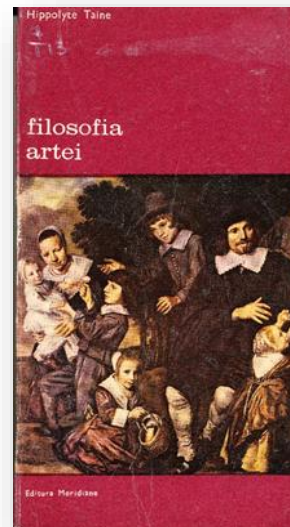
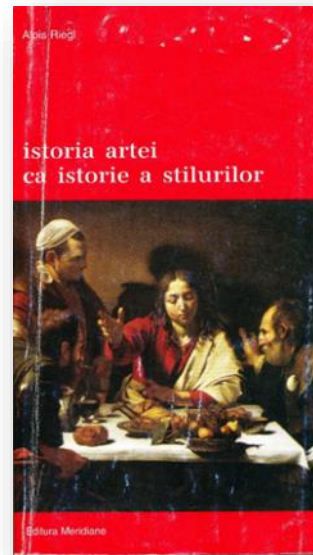
Colecția „**Pictori-inventatori în arta Moldovei, secolul XX-XXI**”. Din această colecție deținem albumul lui Florescu, Roman. Ștefan Florescu : „Călugăr” din Bucovina în arta Moldovei, Combinatul Poligrafic (2006). Albumul-monografie prezintă destinul maestrului, pictorului basarabean Ștefan Florescu, creator de noi mijloace expresive, ideea sugerată de atmosfera de la sfârșitul sec. al XX-lea. Lucrarea include principalele momente, etape din carieră, ilustrează viața, creația și activitatea lui Ștefan Florescu. La susținerea financiară a acestui album a contribuit și Biblioteca Științifică a Universității „Alecu Russo”, director Elena Harconița și 59 de colaboratori.

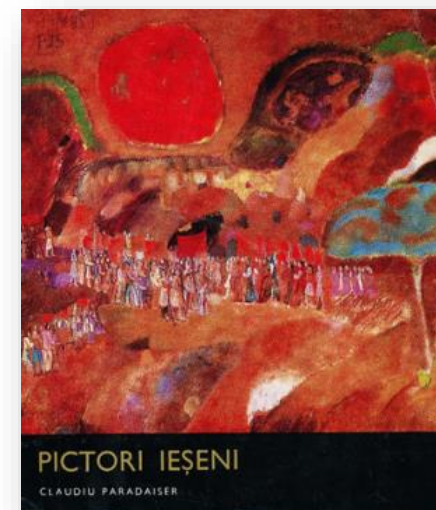
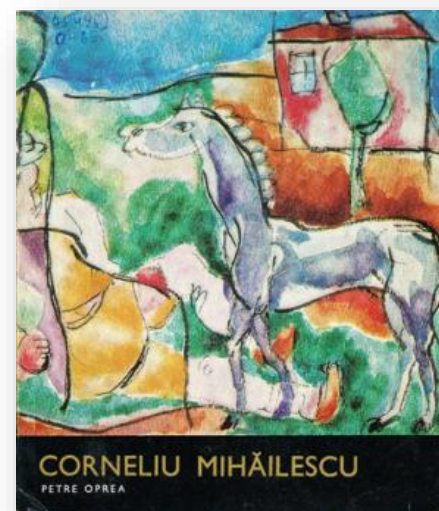
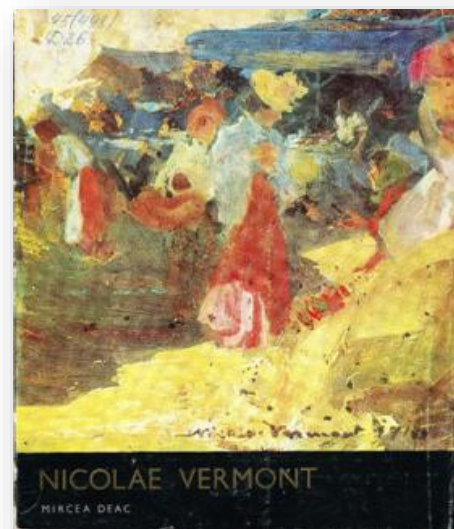
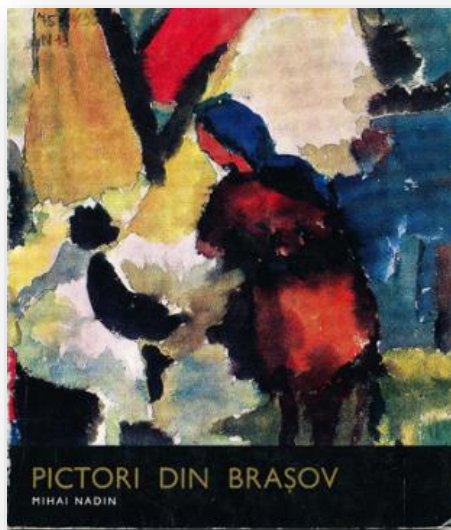
Colecția „**Artiștii plastici din Moldova Sovietică**”, conține albume de artă națională din secolul trecut. Bobernaga, Sofia. Igor Vieru (1982); Voronova, Olga. Gheorghe Vrabie (1981); Antoniu, Ivan. Mihail Burea (1983); Golțov, Dmitrii. Leonid Belyaev (1980) etc.

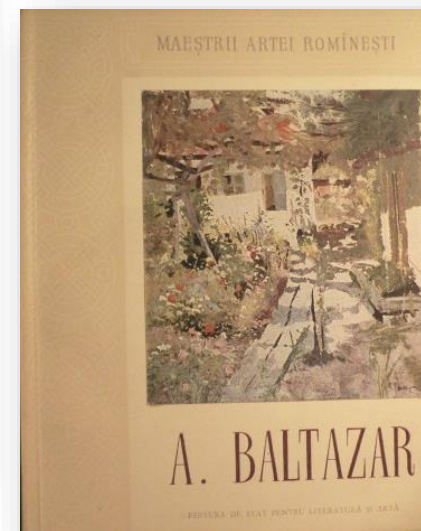
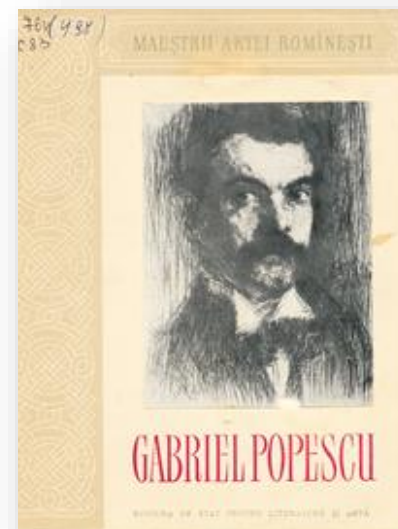
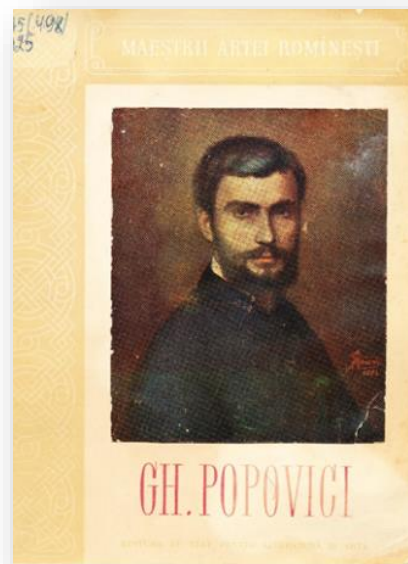
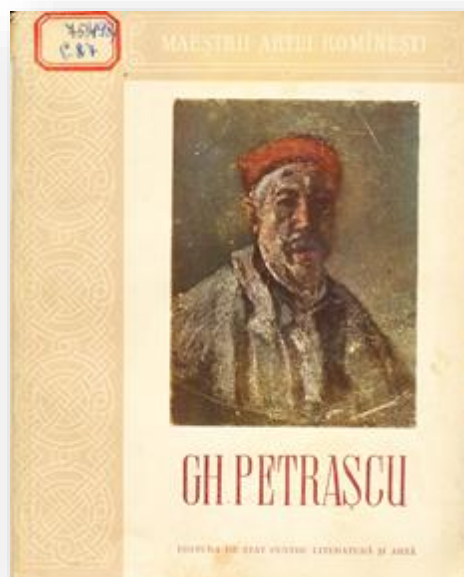
Colecția „**Biblioteca de artă**”. În această colecție au fost publicate lucrări care vizează istoria artei din diferite perioade istorice. Frunzetti, Ion. *Arta românească în secolul XIX* (1991); Riegl, Alois. *Istoria artei ca istorie a stilurilor* (1998); Taine, Hippolyte. *Filosofia artei* (1991); Fiedler, Konrad. *Scrieri despre artă* (1993); Palomino, Antonio. *Viața celor mai iluștri pictori și sculptori spanioli* (1992) etc.

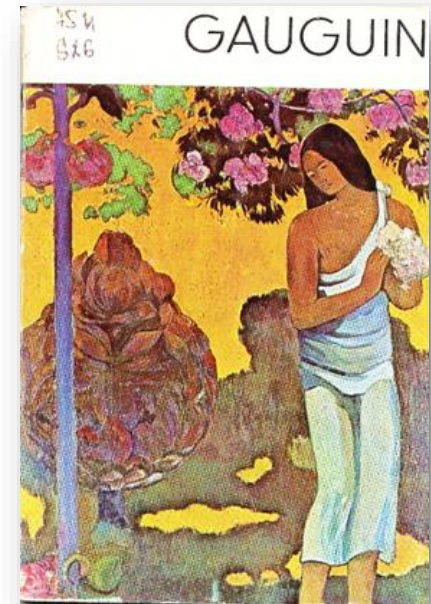
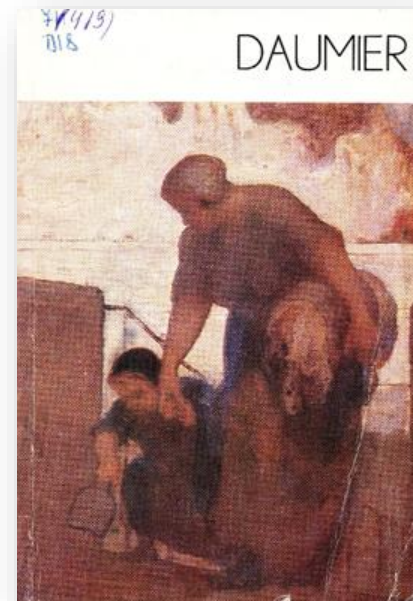
Colecția „**Artiști Români**”, cuprinde o serie de albume cu picturi ale artiștilor plastici din România. Oprea, Petre. Corneliu Mihăilescu (1972); Nadin, Mihai. Pictori din Brașov (1975); Deac, Mircea. Nicolae Vermont (1973); Paradaiser, Claudiu. Pictori ieșeni (1972), etc.

Colecția „**Maestrii artei românești**”, conține opere de artă (pictură) de o valoare patrimonială deosebită. Crăciun, Eugen. Gh. Petrașcu (1956); Agafiței, Gh. Gh. Popovici (1955); Costescu, Eleonora. Gabriel Popescu (1955); Comarnescu, Petru. A. Baltazar (1956) etc.

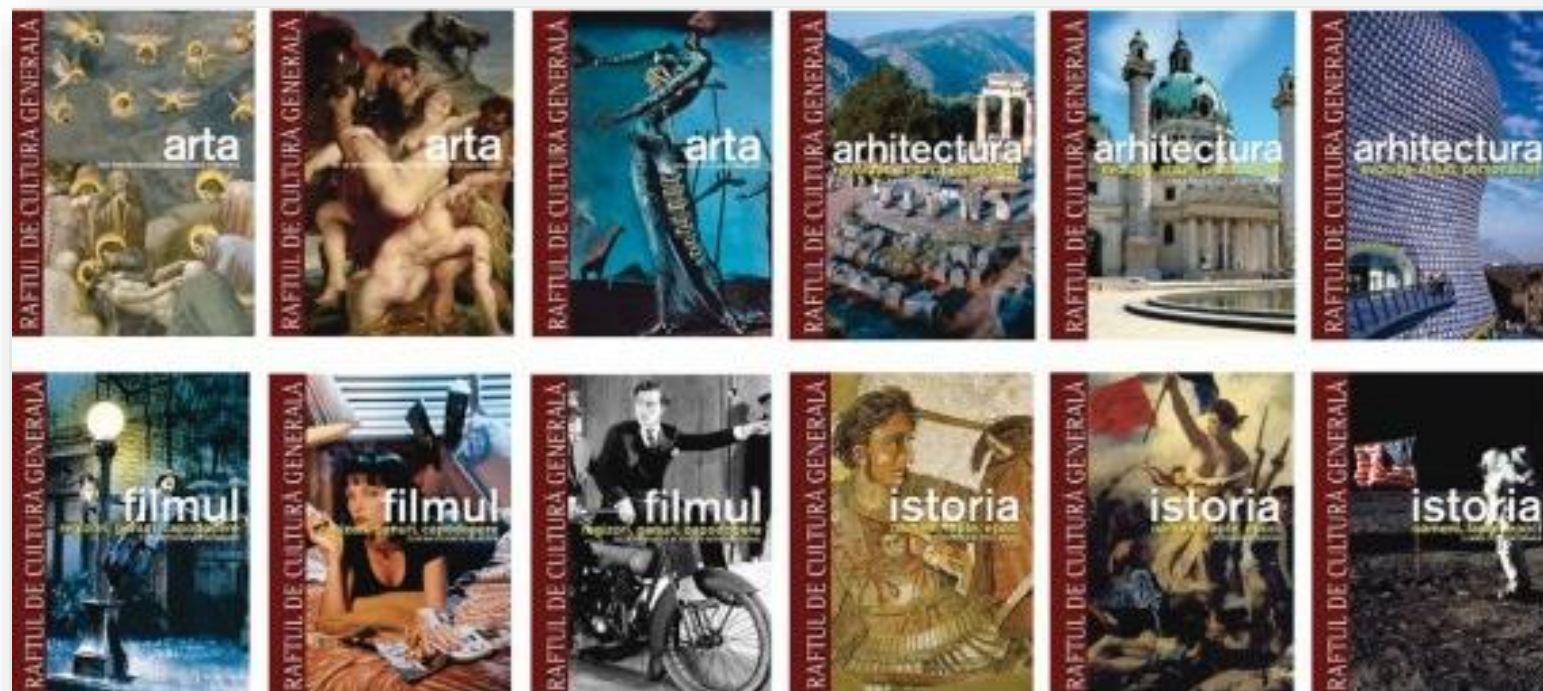
Colecția „Mica bibliotecă de artă”, unește cărțuli de mai mici dimensiuni despre pictori celebri, cu ilustrații și comentarii. Neagoe, Manole. Școala sineză (1989); Gauguin (1989); Dancu, Dumitru. Daumier (1987); Bruegel (1973) etc.

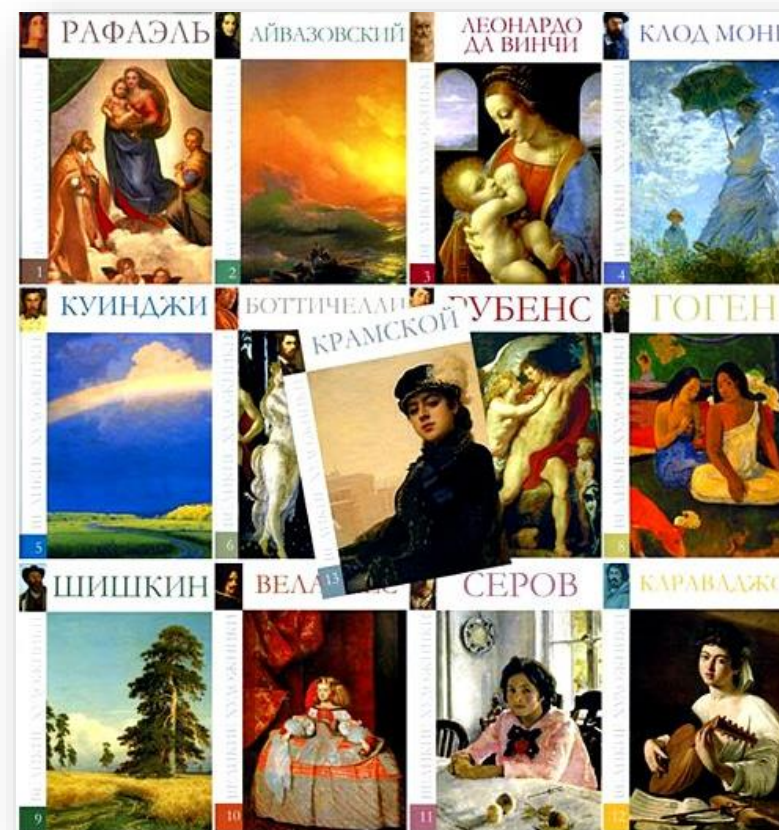
Colecția de albume de artă „**Pictori de geniu**” (Adevărul, 2009), reprezintă Viața și opera a 14 pictori celebri, printre care Leonardo da Vinci, Picasso, Monet, Rafael, Dali, Rembrandt, Michelangelo dar și românii Nicolae Grigorescu și Nicolae Tonitza.

Colecția „**Raftul de cultură generală**” (Litera, 2010), reunește enciclopedii esențiale, bogate în ilustrate și accesibile tuturor: ARTA, ARHITECTURA, FILMUL și ISTORIA. De la istoria artei la istoria lumii, ajungând la minunata lume a filmului.

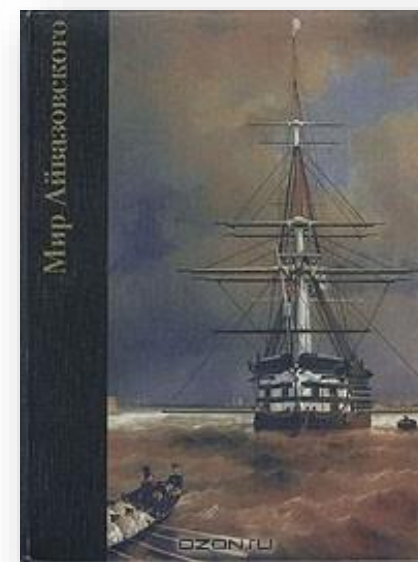
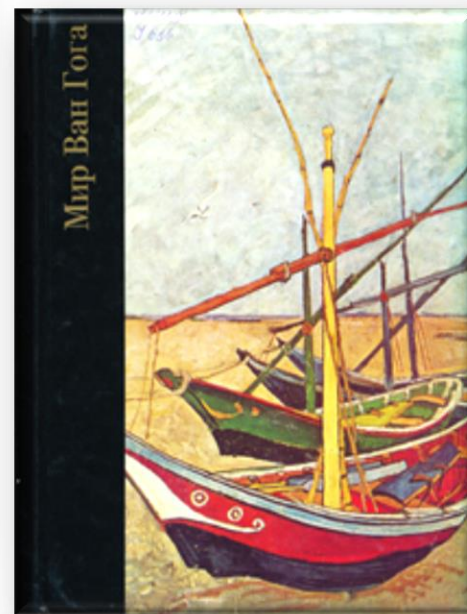
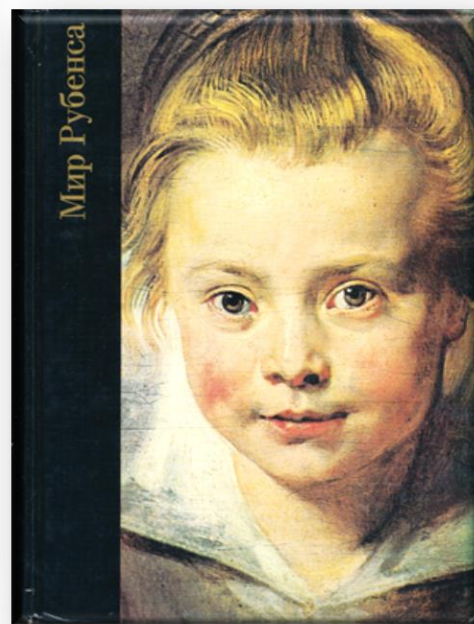
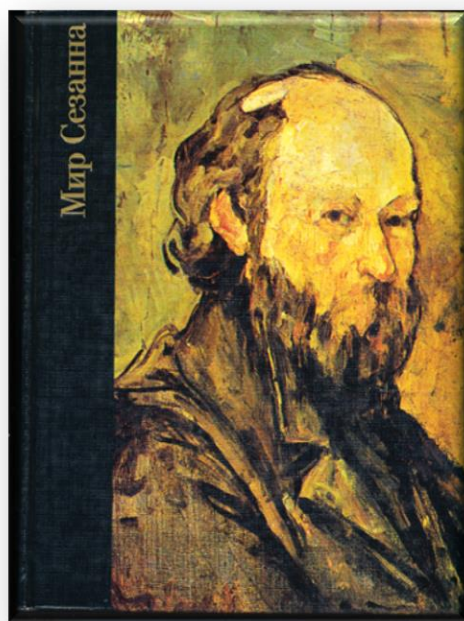
Colecția „**Великие Художники**”, este alcătuită din 100 albume de artă universală. Fiecare album are 48 de pagini 50 de ilustrații, biografia scrisă a artistului și istoria creării picturilor: (Сезанн, Дали, Пикасо, Айвазовский, Рафаэль, Леонардо да Винчи, Ван Гог, Тициан, Энгр Жан, Писсаро Камиль, Эдгард Мане, Алексей Саврасов, Василий Суриков și alții).

Seria de cărți „**Культурные сокровища России**” (1912). Dedicate celor mai remarcabile ansambluri arhitecturale rusești, din mediul urban, biserici, mănăstiri, conace, Kremlinul din Moscova. Aceste ansambluri ilustrează pe deplin frumusețea stilului arhitectural rusesc începând cu sec. al XII-lea până în sec. al XIX-lea. (Москва. церковь св. Климента на Пятницкой 1758-70гг.; г. Ярославль. ц. Петра и Павла на Волжскомъ берегу 1691г.; Казань. Петропавловскій соборъ. Начало XVIII-го вѣка; Ростовъ. Западная стѣна кремля и ц. Іоанна Богослова, 1683 г.; Тверь. Львѣй павильонъ дворца 1760-ые г. etc.).

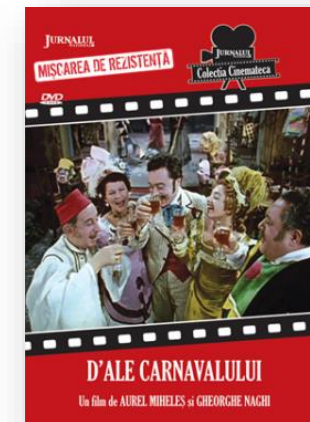
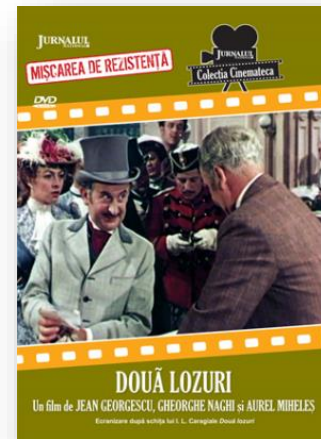

Seria de volume „**Библиотека Искусства**”. Prezintă viața și opera marilor maestri ai artei cu numeroase ilustrații și schițe ale măestrilor: Мир Сезанна (1998); Мир Рубенса (1998); Мир Ван Гога (1998) Мир Айвазовского (2003).

Colecția „Cinemateca” include filme românești pe care generația tânără nu trebuie să le rateze. Jurnalul Național a adus în această colecție filmele care au marcat cinematografia românească. Perioada de apariție a colecției: 12 iulie – 20 decembrie 2009

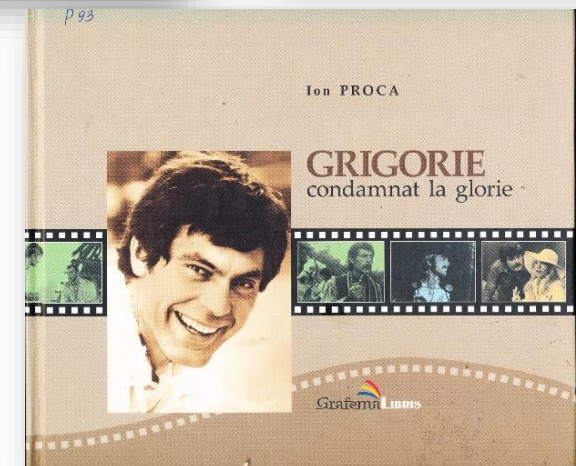
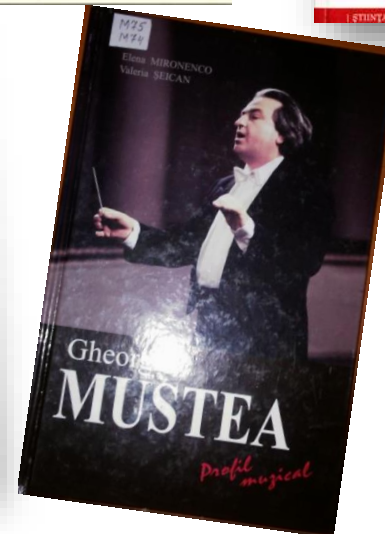
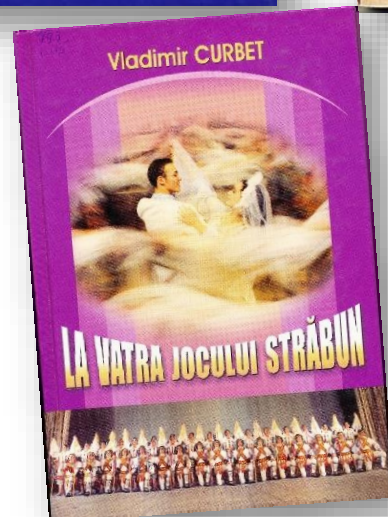
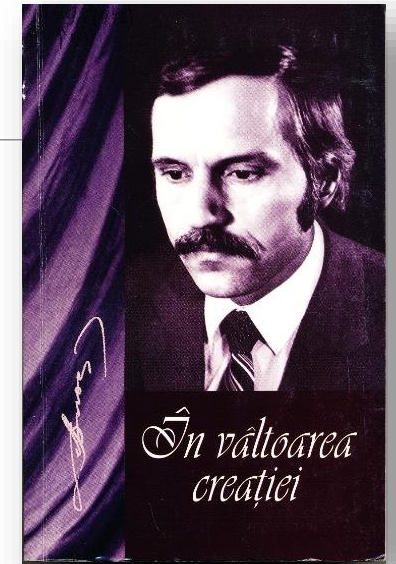
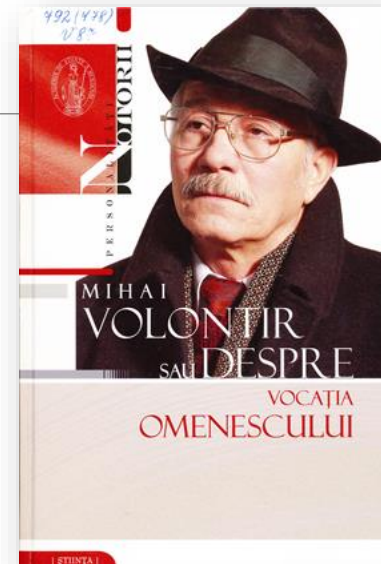
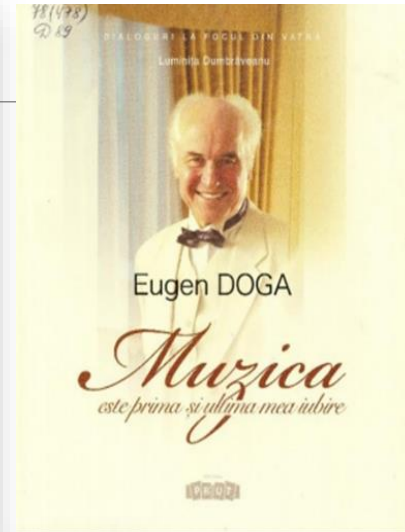
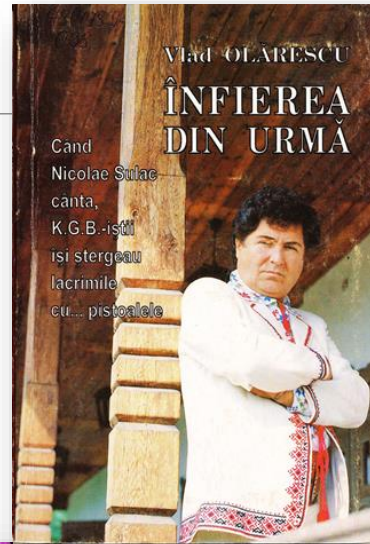
- Marinescu, Șerban. Cel mai iubit dintre pământeni
- Alexandrescu, Sică. Iliu, Victor. O scrisoare pierdută
- Alexandrescu, Sică. Bădăranii
- Boroș, Haralambie. Momente și schițe
- Bostan, Elisabeta. Amintiri din copilărie
- Georgescu, Jean. Două lozuri
- Gulea, Stere. Moromeții
- Miheleş, Aurel. D'ale carnavalului
- Naghi, Gheorghe. Telegramme

Prezentăm o serie de cărți despre **personalitățile naționale** care au marcat vastul **domeniu al culturii și artei**:

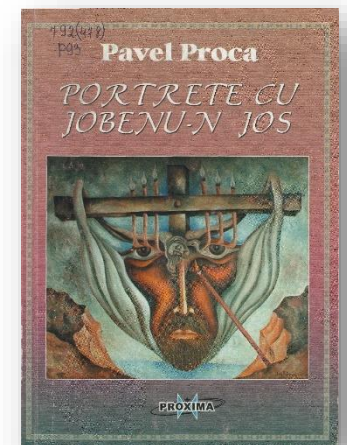
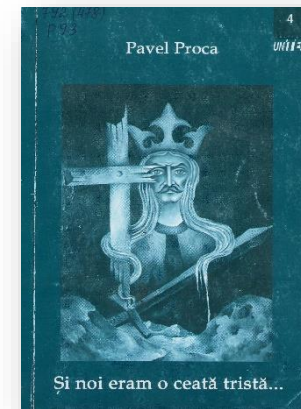
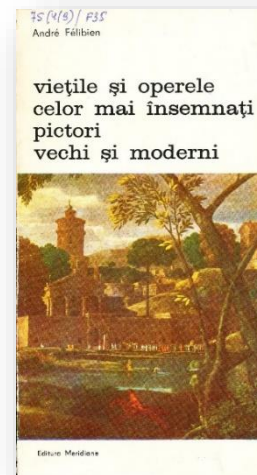
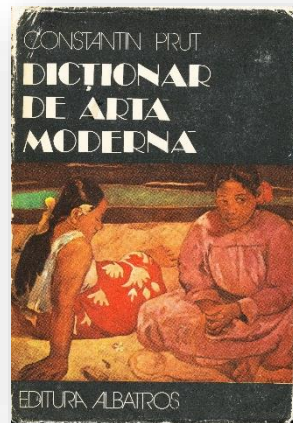
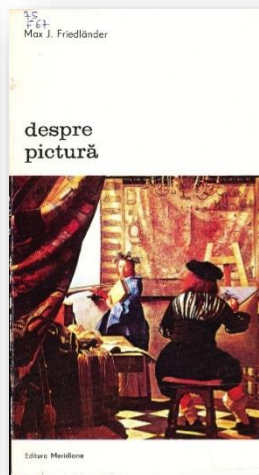
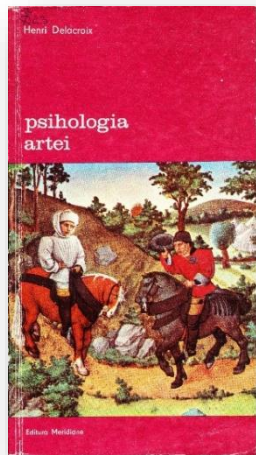
- Dumbrăveanu, Luminița. Doga, Eugen. Muzica este prima mea iubire (2012)
- Mihai Volontir sau despre vocația omenescului (2011)
- Maria Bieșu. Scena. Opera-Dragostea mea (2005)
- Vlad Olărescu. Înfierea din urmă. Nicolae Sulac (1997)
- Ion Proca. Grigorie condamnat la glorie. Grigorie Grigoriu (2006)
- Vladimir Curbet. La vatra jocului străbun (2005)
- Ninela Caranfil. Tăcerea de până la cuvânt (2005)
- În vârtoarea creației. Veniamin Apostol: regizor, actor, pedagog (2004)
- Mironenco Elena. Gheorghe Mustea : profil muzical (2003), și mulți alți artiști valoroși, care ne-au dus faima peste hotare și care au demonstrat adevărata frumusețe a Moldovei.

PERSONALITĂȚILE NAȚIONALE

„Colecția Pavel Proca”. O donație de carte și lucrări de artă plastică din biblioteca personală a Dlui Pavel Proca (1947-2012), dramaturg și critic de teatru, deține 464 bunuri culturale: Vallentin, Antonia. Leonardo da Vinci Vol.1-2 (1968); J. Friedlander, Max. Despre pictură (1983); Delacroix, Henri. Psihologia artei: eseu asupra activității artistice (1983); Gheorghiu, Constantin. 666 de actori craioveni. File de arhivă sentimentală (1993); Proca, Pavel. Aplaudați-mă cu palma pe obraz (2002); Proca, Pavel. Portrete cu jobenu-n jos (2004); Proca, Pavel. Și noi eram o ceață tristă... : Jurnalul unui suflet fără cușcă (2012) etc..

<http://www.libruniv.usarb.md/confbib/confbib.html>

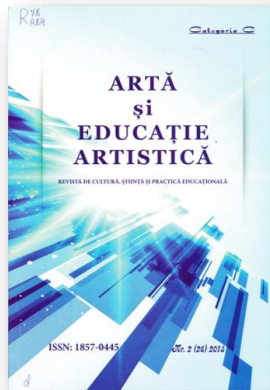
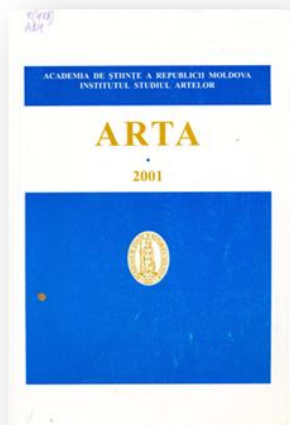
Catedra de arte și educație artistică este o subdiviziune structurală fundamentală a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți. Resursele umane și publicațiile editate (selectiv):

Gagim Ion, dr. hab., prof.univ.
Tetelea Margarita, dr., conf.univ.
Popovici Vitalie, lect.univ.
Popov Anton, dr., conf.univ.
Morari Marina, dr., conf.univ.
Granețkaia Lilia, dr., conf.univ.
Gupalov Elena, dr., conf.univ.
Bularga Tatiana, dr., conf.univ.
Cosumov Marina, dr., lect.univ.
Crișciuc Viorica, dr., lect.univ., etc.

PUBLICAȚII PERIODICE

- Artă : studii cercetări și documente (1993-2013)
- Artă și educație artistică : rev. de cultură, șt. și practică educațională (2006-2016)
- Teatru azi : rev. de cultură teatrală (1996-2011)
- Teatru (2009-2016)
- The Musical Quarterly (1966-2001)
- Искусство кино : ежемесячный журнал. (1980 -1998)
- Искусство : учеб.-метод. журн. (1965-1992) etc..

EDITURI SPECIALIZATE ÎN PUBLICAREA LUCRĂRILOR DE ARTĂ

- Editura Meridiane (România) unde s-au publicat mii de monografii, cataloage, cărți, albume artistice.
- Editura ARC
- Editura Adevărul
- Editura Princeps
- Editura RAO
- Editura Litera
- Editura Lider
- Editura Minerva
- Editura Директ-Медия
- Editura Изобразительное искусство și multe altele.

EXPOZIȚII DE ARTĂ

- Mihai Volontir - celebru actor de teatru și cinema: 80 de ani de la naștere (9 martie 1934)
- Maria Bieșu: Primadona Operei Naționale: (3 august 1935 - 16 mai 2012)
- Constantin Brâncuși: „Eu am făcut piatra să cânte pentru Omenire: 140 de ani de la naștere (19 februarie 1957)
- Ion și Doina, Doina și Ion: Anul 2012 – Anul Ion și Doina Teodorovici în RM
- Anul 2017 - Eugen Doga: La 80 de mărțișoare ...
- Tamara Ciobanu legenda cîntecului popular. Omagiu la 100 de ani de la naștere (22 noiembrie 1914 – 23 oct. 1990)

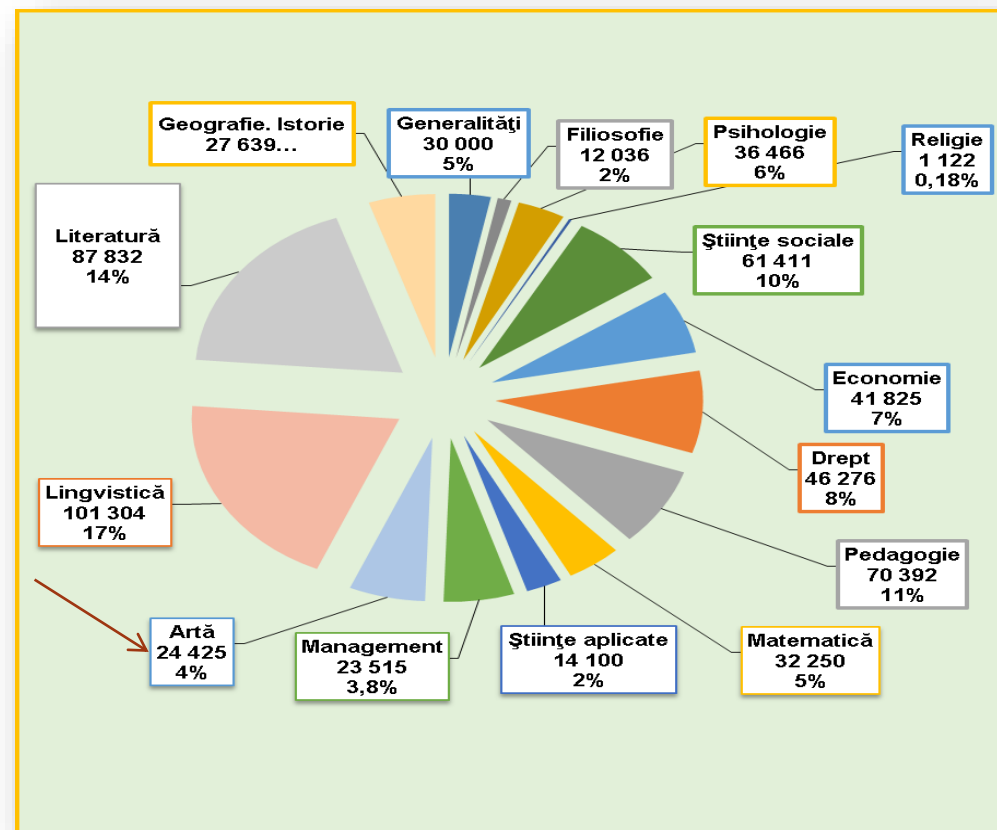

SERVICII

- accesul liber la colecții
- consultarea publicațiilor în sălile de lectură și împrumut la domiciliu
- asistență de specialitate în regăsirea informației
- acces la Pagina Web a Bibliotecii <http://libruniv.usarb.md> unde utilizatorii descoperă preocupările bibliotecarilor pentru artă ca obiect de studiu și pasiune
- servicii electronice prin consultarea bazelor de date locale / naționale / internaționale
- organizarea programelor de manifestări cultural-științifice și educative în cadrul Clubului Cărții și Centru Activități Info-Bibliotecare
- promovarea fondului documentar prin expoziții de documente etc.

Anual din colecția de patrimoniu a BȘ USARB se consultă și se împrumută din total peste **4 % cărți de artă** (monografii, tratate, albume, enciclopedii, dicționare, ghiduri, bibliografii de valoare, cursuri și manuale, publicații seriale și altele).

Împrumuturi per domenii anul 2016

CONCLUZII

Scopul cercetării de a prezenta bogăția și potențialul deținut de a valorifica și promova documentele bibliotecare, domeniu Artă.

Prin documentele arătate oferim ocazia de a re-descoperi, a recunoaște cărți de artă, cataloage, albume, picturi, tablouri, păstrate în patrimoniul documentar instituțional.

Inercarea de a cuprinde activitatea tuturor personalităților din domeniu artă s-a dovedit imposibil de realizat. Selecția a fost influențată de vastitatea domeniului, de numărul mare al personalităților și de spațiul limitat.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. *DICȚIONAR DE BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚE ALE INFORMĂRII*. Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Studii Enciclopedice, Bibl. șt. Centr. „Andrei Lupan”. Alcăt. Janna NIKOLAEVA, Lidia ZASAVIȚCHI. Coord. șt. Aurelia HANGANU. Resp. de ed. Constantin MANOLACHE. Red. șt. Nelly ȚURCAN; Referent: Victor MORARU. Chișinău : Ed. Enciclopedică, 2014. 535 p. ISBN 978-9975-4094-8-3.
2. IORGA, Nicolae. *Scrieri despre artă*. București : Ed. Meridiane, 1968. 383 p.
3. JONES, Arthur F. *Introducere în artă*. București : Ed. Lider, 1992. 330 p. ISBN 973-9343-07-4.
4. REGNEALĂ, Mircea. Dezvoltarea colecțiilor. In: *Tratat de biblioteconomi* : [În vol.]. București : Ed. ABR, 2014, Vol. 2, pt.1: Managementul colecțiilor și serviciilor de bibliotecă, pp.119-289. ISBN 978-606-93535-2-3.
5. SCHELLING, F. W. J. *Filosofia artei*. București : Ed. Meridiane, 1992. 579 p. ISBN 973-33-0109-4